

Spis treści

Wstęp	11
Dawno, dawno temu	13
Egipskie korzenie	13
Hotentoci i Buszmeni	15
Tymczasem w Europie	16
Do akcji wkraczają Burowie	18
Charles Helm i Cornelius van Rooyen	27
Pies na lwy	28
Richard Barnes wkracza na scenę	31
Rhodesian ridgeback – Lion Dog	32
Ridgeback na emigracji	37
Inne psy z pręgą	41
Rozważny i romantyczny	45
Podejmujemy decyzje	55
Czego ridgeback będzie wymagać od Ciebie?	55
Szczenię wystawowe czy pet?	57
Krok pierwszy – wybór hodowli	58
Krok drugi – wybór miotu	61
Krok trzeci – wybór szczeniaka	62
Krok czwarty – pies czy suczka	65
Przygotowanie domu na szczeniaka	66

Odbieramy szczeniaka	68
Pierwsze dni razem	69
Psie SPA	73
Pielęgnacja sierści	73
Uszy	74
Zęby	76
Pazurki	77
Instrukcja obsługi psa	79
Potrzeby psa	79
Ustalanie właściwej relacji	82
Psia edukacja	86
Typy psów (wg Jacka Gałuszki)	91
Etapy rozwoju	92
Typowe problemy wieku szczenięcego i jak je rozwiązać	95
Jesteś tym co jesz	99
Modele żywienia	100
Co układ pokarmowy mówi o żywieniu?	102
Dieta komercyjna	106
Składniki pokarmowe	110
Składniki diety RAW	122
Zasady układania posiłków	130
Żywienie suki szczennej	134
Żywienie szczeniąt	137
Przestawienie na RAW	139
Suplementacja, czyli Barfosuple	139
Energia pod kontrolą	147
W zdrowym ciele zdrowy duch	155
Układ kostny	156
Dysplazja stawów biodrowych	156
Dysplazja stawów łokciowych	158

Osteochondroza	159
Kręgosłup przejściowy	160
Wady ogona	163
Układ immunologiczny	165
Atopowe zapalenie skóry	166
Alergia pokarmowa	169
Toczeń rumieniowaty krążkowy	172
Toczeń układowy	174
Onychodystrofia toczniowa	175
Zapalenie naczyń włosowatych	176
Układ krwionośny	177
Kardiomiopatia rozstrzeniowa	177
Komorowa dziedziczna arytmia ridgebacków	178
Krioglobulinemia	180
Hemofilia typu B	181
Problemy skórne	182
Ropne zapalenie połączenie śluzówkowo-skórnego	183
Zapalenie mieszków włosowych	183
Zatoka skórzasta	184
Układ nerwowy i mięśniowy	187
Mielopatia zwyrodnieniowa	187
Spondyloza	188
Padaczka młodzieńcza	188
Porażenie krtani	189
Nowotwory	190
Guz komórek tłuszczowych	190
Chłoniaki	191
Naczyniakomięsak	192
Tłuszczak	193

Inne	193
Niedoczynność tarczycy	193
Głuchota wczesnoobjawowa	194
Entropium i Ektropium	195
Kastracja i jej skutki zdrowotne	197
Wzorzec rasy	201
Omówienie wzorca	207
Wygląd ogólny	207
Pręga	208
Umaszczenie	210
Głowa	217
Zgryz i uzębienie	218
Oczy i nos	221
Uszy	222
Szyja	224
Tułów	224
Łędźwie, zad i ogon	227
Kończyny przednie	229
Kończyny tylne	231
Anatomia a ruch	233
Kończyna przednia	236
Kończyna tylna	247
Ruch i jego rodzaje	254
Wady ruchu	257
Jak ustawić psa do zdjęcia	262
Geny i co z nich wynika	265
Geny i chromosomy	266
Współdziałanie genów	269
Dziedziczenie pręgi	276
Geny związane z picią	277

Dziedziczenie umaszczenia	279
Genetyczne uwarunkowanie różnych cech	281
Wady wrodzone i genetyczne	281
Na hodowlanej drodze życia	283
Oceń swoje możliwości	284
Znajdź mentora	284
Wiedza	285
Baza hodowlana	285
Przodkowie	287
Metody hodowlane	288
Udział genów przodka i współczynnik inbredu	290
Wybór reproduktora	295
Przygotowanie do rozrodu	299
Przygotowanie do krycia	299
Żywnienie a płodność	301
Cieczka	302
Metody zapłodnienia	306
Ciąża i poród	313
Kojec	317
Oznaczanie liczby szczeniąt	319
Przygotowanie do porodu	320
Termin porodu	321
Postępowanie po porodzie	326
Schorzenia poporodowe	330
Jak odchowić miot i przetrwać	333
Dokarmianie	339
Problemy z noworodkami	344
Jedno szczenię w miocie	347
Etapy rozwoju szczeniąt	348
Testy szczeniąt	350

Spis treści

Socjalizacja	351
Szczepienie, odrobaczanie, chipowanie	353
PR, formalności	354
Rhodesian Ridgeback w Polsce (1994–2015)	357
Literatura	397
Podziękowania	403

Wstęp

Rhodesian ridgeback w ostatnich latach, zyskuje coraz większą popularność. Częściowo dzięki charakterystycznej prędze na grzbiecie, utworzonej przez włos rosnący w przeciwną stronę, a przede wszystkim dzięki wrażeniu jakie robi to majestatyczne, dumne i eleganckie zwierzę. Pierwszy ridgeback, którego zobaczyliśmy, przykuł uwagę mojego męża, ponieważ miał spojrzenie chińskiego mistrza, z którym trenował on kung-fu. Zwany kiedyś „psem na lwy”, dziś jest bardziej psem na ciasteczka, choć nadal zachował cechy potrzebne do polowań. Właścicielką ridgebacków i hodowcą stałam się przez przypadek. Marzyłam o jamniku, lecz mąż sprzeciwiał się. Zabrałam go na wystawę psów, aby miał udział w wyborze naszego i wybrał spośród różnych rodzajów jamników. Jednak zakochał się od pierwszego wejrzenia w rudym psie z pręgą i postawił na swoim. Czasem przypadek decyduje o całej reszcie życia i tak właśnie było w mojej sytuacji.

Dawno, dawno temu

Liczne publikacje dotyczące rasy zwykle zaczynają się od jej historii. Tylko dzięki jej znajomości, będziemy w stanie zrozumieć charakter ridgebacka, bo ukształtował się on w konkretnym czasie i konkretnych warunkach. Poznanie początków, kształtuje również szacunek do przodków naszych psów i do ludzi, którzy dzielili z nimi tę niełatwą historię. Źródeł i opowieści na ten temat jest sporo, jednak zawsze brakowało mi w nich szerszego kontekstu historycznego, umiejscowienia na tle wydarzeń, które znamy tylko z podręczników szkolnych. Mam nadzieję, że ten rozdział pokaże szeroki kontekst oraz historię rasy tych psów, również wobec historii ludzkiej, bo jest ona fascynująca.

Egipskie korzenie

Dawno, dawno temu, w Egipcie, trzymano w domach najróżniejsze zwierzęta – oczywiście psy i koty były najpowszechniejsze. Koty mruczały prawie w każdym domu. Było ich tam zazwyczaj po kilka sztuk. Popularność zdobyły dzięki bogini Bastet, z którą były utożsamiane, ale prawda jest chyba bardziej banalna. Nie potrzebowały tylu starań, a pożytek z nich wydawał się większy, gdy były łowne. Pies wymagał staranniejszej opieki, większej ilości pożywienia, więc był bardziej popularny w kręgach ludzi zamożniejszych. Oprócz psów i kotów trzymano także ptaki (zwłaszcza sokoły), małpy (najczęściej pawiany), mangusty, lwy, gazyli lub hipopotamy. Natomiast w świątyniach trzymano krokodyle.

Psy w Egipcie pojawiły się już w okresie predynastycznym (ok. 6000 p.n.e. – ok. 3150 p.n.e.) i prawdopodobnie przywędrowały z Mezopotamii i tam właśnie odnajdziemy pierwsze obroże i smycze. Stały się one popularne i w Egipcie, gdzie na jednym z najstarszych znanych malowideł, widać mężczyznę przechadzającego się z psem na smyczy (ok. 3500 p.n.e.). Znamy kilka imion psich ze starożytnego Egiptu, a to dzięki zwyczajowi pisania ich na obrazach. Pies w Egipcie wykorzystywany był do celów łowieckich, do stróżowania, jako towarzysz, pies policyjny, pasterski, a także wojskowy. Relacje między człowiekiem, a psem znamy dzięki wykopaliskom archeologicznym, zachowanym świątyniom i grobom i literaturze.

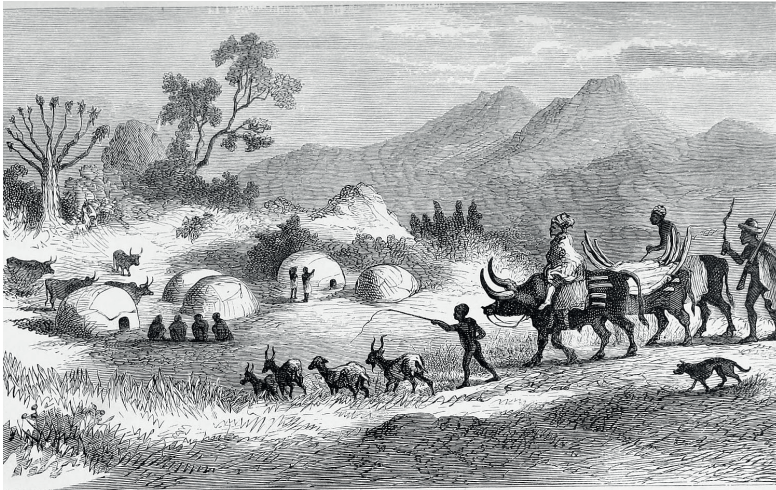
W początkach okresu dynastycznego (ok. 3150 – ok. 2613 p.n.e.) bydło miało dla Egipcjan specjalne znaczenie. Przeliczano w ten sposób podatki i płaciło się nim daniny. Na malowidłach z tego okresu widzimy psy przypominające basenji, greyhoundy lub saluki, jako psy pasterskie z obrożami. Psy brały również udział w polowaniach, a te polujące określano mianem tesem. Nie odnosiło się to do konkretnej rasy, a raczej do funkcji. Egipcjanie prawdopodobnie rozróżniali jedynie basenji i ibiziany, reszta nie była traktowana jako psy rasowe. W krajo-brazie egipskim, sporo było też psów dzikich i wałęsających się kundli, które zbierały się w watahy i bywały niebezpieczne. Często rozkopywały świeże groby i zjadały ciała zmarłych, zwłaszcza, że w najdawniejszych czasach kopano zwykle płytkie groby na obrzeżach wsi. Podobno właśnie ta sytuacja skłoniła starożytnych Egipcjan do składania ciał w grobach.

Zapytacie, co Egipt ma wspólnego z ridgebackiem? Pierwsze dowody na istnienie pod piramidami psów z pręgą pochodzą z około 3500 roku przed naszą erą. Są to malowidła w grobowcach faraonów. Jedno z nich ukazuje psy o spiczastych uszach, polujące na gazelę. Na innej płaskorzeźbie jest z kolei ukazany pies z pręgą o zwisających uszach. Najprawdopodobniej z okolic Egiptu, rozpoczęli swoją wędrówkę na południe Afryki – Hotentoci, którzy będą bohaterami następnej części tej opowieści.

Hotentoci i Buszmeni

Khoikhoi lub **KhoeKhoe** („ludzie-ludzie”), to pierwotna nazwa plemienia znanego dziś pod nazwą Hotentoci. Buszmeni już tu byli, gdy Hotentoci przybyli z północy. O ile Buszmeni nie odegrali zbyt dużej roli w naszej „psiej” historii, to Hotentotom zawdzięczamy jej początek. Przybyli w czasach antycznych z Egiptu lub jego okolic. Przywiedli ze sobą zebu (gatunek bydła) i owce o grubych ogonach znane na północy. Nazwę Hotentoci, niezbyt uprzejmą, nadali im Holendrzy, którzy usłyszawszy ich specyficzny, „mlaskający” język, nazwali ich „jąkałami”.

Hotentoci byli pokojowo usposobioną grupą, która żyła jak nomadzi. Przez tysiąclecie wędrowali, żyjąc na terenach dzisiejszej Tanzanii, Zambii, Rodezji, aż dotarli na południowy kraniec Afryki, w tym samym czasie co Holendrzy. Podróżowali przez terytoria Buszmenów (Sanów), a towarzyszył im w tej wędrówce pies. Ze względu na swoje umiejętności był on wszechstronnie wykorzystywany. Pomagał w polowaniu, strzegł stad i obozów, wytrzymywał trudy podróży i był bardzo oddany swojemu człowiekowi.

Ryc. Osada Hotentotów, z książki J. Chapman „Travels in the interior of South Africa”